

**ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ
ΓΙΑ ΤΟ ΥΠΟ ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ
ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ
"ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑΣ"**

Σκοπός των ρυθμίσεων είναι η αειφόρος διαχείριση και προστασία της βιοποικιλότητας, ως πολύτιμου και αναντικατάστατου εθνικού οικολογικού κεφαλαίου.

Με το νέο νομοσχέδιο διατυπώνεται ένα αποτελεσματικό πλαίσιο προστασίας και διαχείρισης της βιοποικιλότητας, με τον εκσυγχρονισμό της νομοθεσίας και λαμβάνοντας υπόψη τις διεθνείς συμβάσεις, τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και τα προβλήματα της προϋπάρχουσας νομοθεσίας.

Οι ειδικότεροι στόχοι του νομοσχεδίου είναι οι ακόλουθοι:

- α) Αποτελεσματική προστασία και διαχείριση των σημαντικών περιοχών για τη βιοποικιλότητα, μέσα από τη βέλτιστη οργάνωση και λειτουργία ενός εθνικού συστήματος προστατευόμενων περιοχών.
- β) Ενσωμάτωση και εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου για την προστασία της βιοποικιλότητας.

γ) Επίτευξη ικανοποιητικής κατάστασης διατήρησης της βιοποικιλότητας και των οικοτόπων και των ειδών χλωρίδας και πανίδας, ιδίως εκείνων που χαρακτηρίζονται ως σημαντικά.

δ) Αποτελεσματικοί μηχανισμοί επιτήρησης, ώστε να διασφαλίζεται η εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου για την προστασία της βιοποικιλότητας.

ε) Απόκτηση επαρκούς γνώσης για την κατάσταση των ειδών και οικοσυστημάτων, ως κύριο εργαλείο για την αποτελεσματική διαχείριση και προστασία της βιοποικιλότητας.

στ) Η ενσωμάτωση της συνιστώσας της διατήρησης της βιοποικιλότητας σε όλα τα επίπεδα σχεδιασμού και στις τομεακές και αναπτυξιακές πολιτικές της χώρας.

Πεδίο εφαρμογής – Τομείς

Ο νέος νόμος επιχειρεί να καλύψει όλους τους τομείς της προστασίας των ειδών και των οικοτόπων σύμφωνα με τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τις διεθνείς συμβάσεις τόσο στο χερσαίο όσο και στο θαλάσσιο χώρο, συνδυάζοντας αποτελεσματικά την προστασία της φύσης με την πράσινη ανάπτυξη. Συντονίζει τις διατάξεις περί προστασίας της βιοποικιλότητας με τη δασική νομοθεσία και κρατά τα στοιχεία που ενισχύουν την προστασία ενώ συμμορφώνεται με τις διεθνείς συμβάσεις και προδιαγραφές προσαρμόζοντάς τις στο ελληνικό δίκαιο

Οι κύριες διατάξεις του νομοσχεδίου είναι οι εξής:

Προστατευόμενες περιοχές

Χερσαίες, υδάτινες ή μικτού χαρακτήρα περιοχές, μεμονωμένα στοιχεία ή σύνολα της φύσης και του τοπίου, μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενα προστασίας και διατήρησης λόγω της οικολογικής, γεωμορφολογικής, βιολογικής, επιστημονικής ή αισθητικής σημασίας τους.

Οι προστατευόμενοι βιότοποι μπορούν να χαρακτηρίζονται ως

1. Περιοχές απόλυτης προστασίας της φύσης
2. Περιοχές προστασίας της φύσης
3. Φυσικά πάρκα
4. Περιοχές προστασίας οικοτόπων και ειδών που διακρίνονται σε Ειδικές Ζώνες Διατήρησης, Ζώνες Ειδικής Προστασίας και Καταφύγια Άγριας Ζωής
5. Προστατευόμενα τοπία

Οι παραπάνω περιοχές υπόκεινται σε ζωνώσεις και μπορεί να αποτελούν και οι ίδιες ζώνες ευρύτερων προστατευόμενων περιοχών.

Χαρακτηρισμός προστατευόμενων περιοχών

Για τον χαρακτηρισμό των προστατευόμενων περιοχών 1, 2, και 3, την οριοθέτηση και τον καθορισμό των επιτρεπόμενων χρήσεων γης και των δραστηριοτήτων εντός αυτών εκδίδεται προεδρικό διάταγμα, με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, κατόπιν γνωμοδότησεως των οικείων περιφερειακών συμβουλίων και της Επιτροπής «Φύση», σε εφαρμογή Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης.

Για τον χαρακτηρισμό των προστατευόμενων περιοχών 4 & 5 εκδίδεται απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας, με βάση ειδική έκθεση που τεκμηριώνει την οικολογική αξία της περιοχής.

Προστασία και διαχείριση των περιοχών του Δικτύου Φύση 2000

Στις περιοχές του Δικτύου Natura 2000 απαγορεύεται η εγκατάσταση ιδιαιτέρως οχλουσών ή/και επικίνδυνων βιομηχανικών εγκαταστάσεων, η χρήση μη φιλικών προς το περιβάλλον μεθόδων παραγωγής γεωργικών και κτηνοτροφικών προϊόντων και γενικότερα οι μη φιλικές με το περιβάλλον δραστηριότητες.

Είναι δυνατή η αδειοδότηση δραστηριοτήτων που κρίνονται εξαιρετικά σημαντικές για την ασφάλεια ή την εθνική οικονομία (π.χ η εγκατάσταση ΑΠΕ), αφού ληφθούν επαρκή μέτρα αντιμετώπισης των πιθανών επιπτώσεών τους.

Προστασία του φυσικού χώρου

Το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής εκπονεί εθνικό σχέδιο προσαρμογής των οικοσυστημάτων και των ειδών χλωρίδας και πανίδας στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής.

Οι μικροί παράκτιοι υγρότοποι με μέγεθος μικρότερο ή ίσο με 30 στρ. οριοθετούνται ως στοιχεία της παράκτιας ζώνης και υπάγονται στις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας περί αιγιαλού.

Εισάγονται επίσης περιορισμοί και απαγορεύσεις στην αλιεία με τη χρήση συγκεκριμένων εργαλείων, με στόχο την προστασία πολύτιμων θαλάσσιων οικοτόπων, όπως τα λιβάδια Ποσειδωνίας. Εκπονούνται επίσης και εγκρίνονται με κοινή απόφαση των υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής

πενταετή σχέδια διαχείρισης για όλες τις μορφές αλιείας (μέση, παράκτια και ερασιτεχνική).

Σημαντικά είδη χλωρίδας και πανίδας

Το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, σε συνεργασία με άλλους αρμόδιους φορείς εκπονεί και εφαρμόζει σχέδια διαχείρισης ή/και δράσης, δίνοντας προτεραιότητα σε είδη απειλούμενα, προστατευόμενα από διεθνείς συμβάσεις, την ελληνική και κοινοτική νομοθεσία, τα ενδημικά είδη, τα είδη που έχουν εμπορικό ενδιαφέρον.

Προστασία της ενδημικής βιοποικιλότητας και του γενετικού κεφαλαίου

Για την προστασία των ενδημικών ειδών χλωρίδας και πανίδας και μικροοργανισμών απαγορεύεται η αποκομιδή, συλλογή, κοπή, εκρίζωση, κατοχή, μεταφορά δειγμάτων οποιουδήποτε είδους, εμπορία, βλάβη, καταστροφή, και η απευθείας ή έμμεση θανάτωσή τους. Εξαιρούνται είδη της χλωρίδας και ιθαγενείς φυλές ζώων που είναι χαρακτηριστικά για την τοπική παραγωγή και κατανάλωση, εκτός αν το σχέδιο δράσης για τα είδη αυτά προβλέπει διαφορετικά.

Το σύνολο των γενετικών πόρων της Ελλάδας λογίζεται ως εθνικό κεφάλαιο, του οποίου η χρήση υπόκειται σε όρους και περιορισμούς σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της Σύμβασης της Βόννης για την πρόσβαση στους γενετικούς πόρους και το δίκαιο και ισότιμο καταμερισμό των πλεονεκτημάτων που προκύπτουν από τη χρήση τους, και σύμφωνα με τις προβλέψεις της Σύμβασης της Βιοποικιλότητας για το θέμα.

Εισβάλλοντα ξενικά είδη

Το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, σε συνεργασία με το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και ακαδημαϊκά ή ερευνητικά ιδρύματα και κέντρα, εκπονεί έρευνα επικινδυνότητας και συντάσσει κατάλογο των εισβαλλόντων ειδών που βρίσκονται στην χώρα μας.

Ανάλογα με την κατηγορία κινδύνου το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής συντάσσει σχέδια προστασίας της βιοποικιλότητας και διαχείρισης των αντίστοιχων εισβαλλόντων ειδών.

Επιστημονική έρευνα

Η έρευνα για την κατάσταση και τη χρήση των συστατικών της βιοποικιλότητας, συμπεριλαμβανομένων και των γενετικών και βιοχημικών πόρων, αδειοδοτείται, ελέγχεται και ενθαρρύνεται από το κράτος.

Ως βασικό εργαλείο διαχείρισης της βιοποικιλότητας ορίζεται η εθνική στρατηγική για τη βιοποικιλότητα, συμπεριλαμβανομένου και αναλυτικού σχεδίου δράσης που επικαιροποιείται ανά πενταετία, η οποία συντάσσεται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ανά δεκαπέντε έτη και εγκρίνεται με πράξη υπουργικού συμβουλίου.

Ενημέρωση της κοινωνίας

Η ελεύθερη και απρόσκοπτη πρόσβαση του κοινού σε κάθε διαθέσιμη πληροφορία για το περιβάλλον αποτελεί υποχρέωση της Διοίκησης, όπως απορρέει από τη Διεθνή Σύμβαση Άρχους και τη νομοθεσία της ΕΕ. Αντίστοιχη υποχρέωση διευκόλυνσης της πρόσβασης των πολιτών σε σχετικές με την ποιότητα του περιβάλλοντος δημοσιευμένες πληροφορίες επιβάλλεται για κάθε φορέα συλλογής και επεξεργασίας δεδομένων για την κατάσταση του περιβάλλοντος, όπως είναι τα ακαδημαϊκά ιδρύματα και οι περιβαλλοντικές μη-κυβερνητικές οργανώσεις.

Εθνική Επιτροπή «ΦΥΣΗ»

Η Εθνική Επιτροπή ΦΥΣΗ αποτελεί το κεντρικό επιστημονικό, γνωμοδοτικό όργανο του Κράτους για τον συντονισμό, την παρακολούθηση και αξιολόγηση των πολιτικών και μέτρων προστασίας της ελληνικής βιοποικιλότητας.

Ευθύνη για την προστασία της βιοποικιλότητας

Αρμόδιος φορέας του κράτους για την προστασία της βιοποικιλότητας και την εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας είναι το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

Η ενσωμάτωση της προστασίας της βιοποικιλότητας σε όλες τις τομεακές πολιτικές που δύνανται να επιφέρουν επιπτώσεις στα είδη και τους οικοτόπους αποτελεί υποχρέωση όλων των αρμόδιων υπουργείων.

Μέτρα για την αποτροπή υποβάθμισης της βιοποικιλότητας

Σε κάθε περίπτωση κατά την οποία διαπιστώνεται, βάσει των διαθέσιμων επιστημονικών στοιχείων, είτε η μείωση των πληθυσμών ενός ή περισσότερων απειλούμενων ειδών χλωρίδας ή πανίδας είτε η συρρίκνωση του φυσικού χώρου εξάπλωσής τους είτε η υποβάθμιση της κατάστασης ή η συρρίκνωση των οικοτόπων που είναι απαραίτητοι για την επιβίωση των ειδών αυτών ή οικοτόπων προτεραιότητας και ανεξαρτήτως του λόγου για τον οποίο αυτό συμβαίνει (όπως, ενδεικτικά, επιπτώσεις από έργα τεχνικής, αγροτικής κ.α. υποδομής, επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, φυσικές καταστροφές, δασικές πυρκαγιές, ρύπανση, θήρα, ασθένειες, διαπιστούμενες ελλείψεις ή ανεπάρκειες της ισχύουσας νομοθεσίας κ.α.), ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής σε συνεργασία με τους συναρμόδιους υπουργούς, μπορεί, με πλήρως αιτιολογημένη εισήγηση της αρμόδιας υπηρεσίας, να καθορίζει κατεπειγόντως κάθε ενδεδειγμένο μέτρο για την αντιμετώπιση της κατάστασης και την επανάφορά, στην προηγούμενη κατάσταση, των πληθυσμών των ειδών ή του γεωγραφικού χώρου εξάπλωσής τους ή της έκτασης και κατάστασης διατήρησης των οικοτόπων.

Κατόπιν των ανωτέρω, σας ζητώ τη σύγκλιση της Διαρκούς Επιτροπής Παραγωγής και Εμπορίου στην οποία συζητούνται τα θέματα Περιβάλλοντος, σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται από την παράγραφο 7 του άρθρου 36 του Κανονισμού της Βουλής,

Η Υπουργός

Περιβάλλοντος Ενέργειας και
Κλιματικής Αλλαγής

Τίνα Μπιρμπίλη